

Sygn. akt I CSK 865/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 października 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska (przewodniczący)

SSN Zbigniew Kwaśniewski

SSN Karol Weitz (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa A.T. i T. T.

przeciwko Bankowi [...]

o ochronę dóbr osobistych,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 16 października 2015 r.,

skargi kasacyjnej powodów od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 23 maja 2014 r.,

- 1. oddala skargę kasacyjną;**
- 2. zasądza solidarnie od powodów na rzecz pozwanego kwotę 1380 zł (jeden tysiąc trzysta osiemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Powodowie A. i T. T. w dniu 15 lipca 2011 r. wnieśli o zasądzenie od Banku [...] (dalej jako P. S.A.) kwoty 100 000 zł na wskazany przez nich cel społeczny, o nakazanie P. S.A. wydania im dokumentów stanowiących zabezpieczenie umowy kredytowej zawartej przez nich w dniu 15 kwietnia 1998 r. (dalej umowa kredytowa z 1998 r.) z Bankiem A. S.A., łączącej ich - w następstwie sukcesji prawnych - najpierw z Bankiem K. S. A., a potem z Bankiem P. S.A. (dalej jako B. S.A.) i przejętej z dniem 30 listopada 2007 r. przez P. S.A. w wyniku podziału B. S.A. przez wydzielenie części jego majątku i przeniesienie jej na P. S.A., oraz nakazanie P. S.A. złożenia oświadczenia, w którym pozwany stwierdziłby, że powodowie spłacali kredyt rzetelnie i terminowo, że komplikacje i opóźnienia związane z obsługą kredytu wynikały wyłącznie z winy pracowników bankowych i nieprzestrzegania przez nich przepisów prawa i umowy kredytowej z 1998 r. oraz że powodowie dali się poznać jako solidni i godni zaufania klienci i dlatego P. S.A. nie ma wobec nich żadnych roszczeń prawnych i finansowych.

Wyrokiem z dnia 27 lutego 2013 r. Sąd Okręgowy w W. zasądził od P. S.A. na wskazany przez powodów cel społeczny 50 000 zł i nakazał złożyć P. S.A. oświadczenie o treści wskazanej w tym wyroku i przesłać je powodom w terminie siedmiu dni od uprawomocnienia się wyroku. W pozostałym zakresie powództwo oddalił.

Sąd ustalił, że celem zabezpieczenia spłaty kredytu udzielonego im w 1998 r. powodowie między innymi wystawili weksel własny *in blanco* z deklaracją wekslową i dokonali cesji praw z polis ubezpieczeniowych. Kredyt był również zabezpieczony hipoteką na nieruchomości położonej przy ulicy R. i W. w W., należącej do Spółdzielni Budowy Domków Jednorodzinnych „E.” (dalej jako SBDJ), w której powódka była prezesem zarządu. Powodów łączyła ze SBDJ umowa z dnia 31 października 1997 r. dotycząca budowy domu jednorodzinnego na działce wchodzącej w skład tej nieruchomości (dalej jako umowa z 1997 r.). Powodowie popadli w konflikt z SBDJ, co skutkowało odstąpieniem przez nich od umowy z 1997 r., jednak nadal spłacali kredyt. W dniu 16 września 2003 r. B. S.A. na mocy

umowy przelewu (dalej jako umowa przelewu z 2003 r.) przeniósł pozostałą do spłaty wierzytelność kredytową wobec powodów na SBDJ, wydając cesjonariuszowi dokumenty związane z tą wierzytelnością, w tym umowę kredytową z 1998 r. oraz dokumenty stanowiące jej zabezpieczenie. Następnie w dniu 18 września 2003 r. B. S.A. zgodził się na wykreślenie hipoteki służącej zabezpieczeniu spłaty przelanej wierzytelności. Po wykreśleniu hipoteki SBDJ w dniu 29 września 2003 r. przeniosła na osobę trzecią spółdzielcze własnościowe prawo do domu jednorodzinnego, które miało pierwotnie przypaść powodom w myśl umowy z 1997 r.

Zawiadomieni w dniu 6 listopada 2003 r. o cesji wierzytelności kredytowej powodowie chcieli zaliczać na poczet kredytu swoje należności wobec SBDJ z tytułu zwrotu wkładu wpłaconego na podstawie umowy z 1997 r. Powołując się na zawarte w umowie kredytowej z 1998 r. zrzeczenie się przez powodów zarzutów potrącenia SBDJ nie zgodziła się jednak na to i w dniu 7 stycznia 2004 r. wypowiedziała kredyt, stawiając go w stan wymagalności. W dniu 26 stycznia 2004 r. SBDJ dokonała potrącenia swej należności z tytułu spłaty kredytu z należnością powodów z tytułu zwrotu wkładu. Wcześniej, w dniu 22 stycznia 2004 r., powodowie wnieśli przeciwko SBDJ i BP. S.A. powództwo o stwierdzenie nieważności umowy przelewu z 2003 r. Wyrokiem z dnia 27 kwietnia 2007 r. Sąd Okręgowy w W., sygn. akt I C .../04, ustalił nieważność wskazanej umowy. W tej sytuacji doszło do sporów sądowych między powodami i SBDJ oraz między powodami a P. S.A. na tle wzajemnych rozliczeń i spłaty kredytu.

Uwzględniając w niniejszej sprawie w części powództwo Sąd Okręgowy uznał, że działanie B. S.A. polegające na przekazaniu SBDJ bez zgody powodów dokumentów związanych z umową kredytową z 1998 r. stanowiło naruszenie tajemnicy bankowej w ujęciu art. 104 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (dalej jako prawo bankowe). Informacje objęte tą tajemnicą stanowią tymczasem też informacje ze sfery prywatności klientów banku. Ich ujawnienie osobie trzeciej było więc naruszeniem ich prywatności i bezpieczeństwa finansowego. Działania banku mogły też podważać wizerunek powodów jako rzetelnych i lojalnych kredytobiorców. Sąd Okręgowy przyjął, że w tej sytuacji naruszone zostały dobra osobiste powodów i zostali oni narażeni na ujemne

następstwa tego naruszenia w sferze psychicznej w postaci stresu spowodowanego świadomością posiadania przez skonfliktowane z nimi osoby trzecie wrażliwych dokumentów i możliwości ich wykorzystania w sposób groźny dla ich zdrowia, faktem kierowania do nich przez osoby powiązane z SBDJ gróźb karalnych i koniecznością prowadzenia wieloletnich procesów.

Zasądzając tytułem zadośćuczynienia (na cel społeczny) kwotę 50 000 zł Sąd Okręgowy uznał, że jest to kwota odpowiednia do zakresu cierpień powodów i czasu trwania stanu naruszenia ich dóbr osobistych. Nakazując złożenie pozwanemu oświadczenia Sąd przyjął, że zmierza ono do usunięcia skutków naruszenia dóbr osobistych i stanowi do tego adekwatny środek. Oddalając żądanie wydania dokumentów odnoszących się do umowy kredytu z 1998 r., w tym zabezpieczających jego spłatę, Sąd przyjął, że będą one mogły być wydane powodom po spłacie kredytu, gdyż wtedy odpadnie cel ustanowienia zabezpieczenia.

Apelację od wyroku z dnia 27 lutego 2013 r. w części uwzględniającej powództwo wniósł P. S.A. domagając się, aby także w tym zakresie nastąpiło jego oddalenie. Sąd Apelacyjny wyrokiem z dnia 23 maja 2014 r. uwzględnił apelację i zmienił wyrok z dnia 27 lutego 2013 r. w ten sposób, że oddalił powództwo o zapłatę kwoty 50 000 zł oraz o nakazanie złożenia oświadczenia.

Sąd drugiej instancji za uzasadniony uznał zarzut naruszenia art. 24 § 1 k.c. Wskazał, że roszczenia dochodzone przez powodów wywodzone są z naruszenia dóbr osobistych. Odpowiedzialność niemajątkowa z tego tytułu jest - z uwagi na jej charakter - ściśle związana z osobą naruszydiciela i nie podlega sukcesji prawnej, ani generalnej, ani singularnej, obejmującej tylko prawa i obowiązki majątkowe, o czym - w wypadku osób fizycznych - stanowi art. 922 k.c.

Pozwany bank P. S.A. przejął - w wyniku podziału B. S.A. przez wydzielenie (art. 529 § 1 pkt 4 i art. 531 § 1 k.s.h.) - tylko te prawa i obowiązki B. S.A., które dotyczą przyłączonego do P. S.A. oddziału B. S.A., a nie wszystkie prawa i obowiązki B. S.A. (sukcesja generalna częściowa). P. S.A. przejął prawa i obowiązki B. S.A. związane wyłącznie z przejętą częścią majątku, wobec czego mogły to być wyłącznie prawa i obowiązki majątkowe. Należą do nich prawa i

obowiązki wynikające z umów kredytowych wynikających z działalności przejętego oddziału, ale umowa kredytowa z 1998 r. i umowa przelewu z 2003 r. są jedynie tłem dla roszczeń dochodzonych przez powodów. Przyjmując, że naruszenia dóbr osobistych powodów dopuścił się B. S.A. działający przez zarząd (art. 38 i art. 416 k.c.) z racji tego, że umowę przelewu z 2003 r. podpisało - z polecenia zarządu B. S.A. - kierownictwo oddziału, w którym umiejscowiona była umowa kredytowa z 1998 r., i że w jej wykonaniu wydano SBDJ dokumenty, Sąd Apelacyjny uznał, że P. S.A. nie ma biernej legitymacji w procesie o naruszenie dóbr osobistych powodów wynikłe z tego zdarzenia, gdyż przejął jedynie wycinek odpowiedzialności majątkowej B. S.A. – podmiotu nadal istniejącego, którego zachowanie jest podstawą faktyczną żądania. Dotyczy to też roszczeń majątkowych, gdyż następstwo prawne P. S.A. obejmuje jedynie odpowiedzialność majątkową przejętego oddziału B. S.A. - co do zasady związaną z wykonywaniem czynności bankowych, podczas gdy odpowiedzialność za naruszenie dóbr osobistych za czyn popełniony przez B. S.A. wykracza poza działalność oddziału.

Sąd Apelacyjny podniósł też, że nawet uznanie, iż naruszenia dóbr osobistych dopuścili się pracownicy przejętego oddziału B. S.A., nie dawałoby podstaw do przyjęcia biernej legitymacji P. S.A. w odniesieniu do odpowiedzialności za roszczenia niemajątkowe z tego tytułu. Nie stosuje się tu reguł odpowiedzialności za podwładnego (art. 430 k.c.). Osoba prawna jest legitymowana biernie wtedy, gdy naruszenia dóbr osobistych dopuściła się osoba fizyczna pełniąca funkcję członka jej organu.

Niezależnie od tego Sąd Apelacyjny uznał, że wprawdzie wskutek naruszenia tajemnicy bankowej doszło do naruszenia prawa do prywatności powodów, to jednak ich krzywda z tego tytułu została wyolbrzymiona. Nieudowodniony pozostał związek, jaki miał istnieć między kierowaniem pod adresem powodów gróźb przez nieznanne osoby i pogorszeniem się ich stanu zdrowia a przekazaniem dokumentów SBDJ. Cesja kredytu wywołała dla powodów niekorzystne skutki, ale miały one wymiar tylko finansowy i wynikały z samej cesji, a nie z przekazania dokumentów w jej wykonaniu. Przekazanie to nie skutkowało też naruszeniem ich godności osobistej, ponieważ nie sugerowało, jakimi są oni dłużnikami. Treść żądanego przez powodów oświadczenia pozostaje bez związku

z naruszeniem prawa do prywatności powodów, a na tym to naruszeniu - wynikłym z przekazania SBDJ dokumentów - oparli oni dochodzone roszczenia. Powoływane przez nich dalsze okoliczności, dotyczące działań banku po zawarciu umowy przelewu z 2003 r., nie wiążą się z tak ujętą podstawą ich roszczeń, gdyż są następstwem tej umowy i jej nieważności, a nie wydania dokumentów. Treść oświadczenia nie odpowiada także faktycznemu stanowi rzeczy, gdyż sugeruje, że spłacili oni kredyt, co nie zostało jednak ustalone, lecz pozostaje sporne.

Gdy chodzi o roszczenie majątkowe z tytułu naruszenia dóbr osobistych, tj. o roszczenie o zapłatę sumy pieniężnej na cel społeczny, to można wprawdzie uznać odpowiedzialność osoby prawnej za jej pracownika, który dopuścił się tego naruszenia, na podstawie art. 430 k.c. Roszczenie powodów należałoby jednak wtedy uznać za przedawnione, skoro o umowie przelewu z 2003 r. dowiedzieli się w dniu 6 listopada 2003 r., a w dniu 27 kwietnia 2007 r. dowiedzieli się o jej nieważności. Określony w art. 442¹ § 1 k.c. trzyletni termin przedawnienia upłynął zatem najpóźniej 27 kwietnia 2010, a pozew powodowie wnieśli w lipcu 2011 r. Decydujące jest to zdarzenie, które skutkowało naruszeniem dóbr osobistych (wydanie dokumentów), a nie zdarzenia późniejsze w postaci działań banku, wskazanych przez powodów jako wyrządzających im szkodę, ponieważ przedmiotem procesu w niniejszej sprawie jest naruszenie dóbr osobistych powodów. Sąd Apelacyjny uznał, że nie ma podstaw do zastosowania art. 5 k.c. do podniesionego przez P. S.A. zarzutu przedawnienia. Nie uzasadnia tego ani podniesienie tego zarzutu w drugiej instancji, ani też to, że strony są skonfliktowane, a P. nie wyraża woli polubownego załatwienia sporu o spłatę kredytu.

Sąd drugiej instancji ocenił także, że kwota 50 000 zł jest istotnie zawyżona, jeśli się uwzględni zakres krzywdy powodów wynikłej z faktu wydania dokumentów SBDJ. Poza ich poczuciem, że dane powierzone bankowi nie były bezpieczne i że uzyskała do nich dostęp SBDJ, z którą byli w sporze, żadne inne konsekwencje nie zostały udowodnione.

Powodowie zaskarżyli wyrok Sądu Apelacyjnego z dnia 23 maja 2014 r. w punkcie 2 w zakresie, w którym zmieniono nim wyrok Sądu pierwszej instancji z dnia 27 lutego 2013 r. W ramach pierwszej podstawy kasacyjnej (art. 398³ § 1 pkt 1 k.p.c.) zarzucili naruszenie art. 23 i art. 24 w zw. z art. 448 k.c., art. 531 § 1-3 k.s.h. w zw. z art. 445 § 3, art. 449 k.c. i art. 2 k.s.h., art. 442¹ i art. 442 k.c. w wersji obowiązującej do dnia 10 sierpnia 2007 r., art. 5 i art. 416 k.c. i art. 105 prawa bankowego w zw. z art. 441 § 1 k.c. W ramach drugiej podstawy kasacyjnej (art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c.) zarzucili naruszenia art. 232 k.p.c. w zw. z art. 448 k.c., art. 232 k.p.c. w zw. z art. 24 § 1 k.c., art. 321 § 1 k.p.c., art. 316 § 1 i art. 328 § 2 k.p.c. Wnieśli o uchylenie wyroku z dnia 23 maja 2014 r. w zaskarżonej części i przekazanie w tym zakresie sprawy temu Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania bądź o uchylenie go w tej części i orzeczenie do istoty sprawy przez oddalenie w całości apelacji P. S.A. od wyroku Sądu Okręgowego z dnia 27 lutego 2013 r.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Naruszenia art. 232 k.p.c. w zw. z art. 448 k.c. i art. 232 k.p.c. w zw. z art. 24 § 1 k.c. powodowie dopatrują się w tym, że Sąd Apelacyjny przyjął, iż nie udowodnili oni zasadności żądania zapłaty zadośćuczynienia i adekwatności żądania udzielenia ochrony majątkowej do wskazanych w sprawie okoliczności, a pozwany wykazał zaś brak swej legitymacji biernej. Uzasadnienie tych zarzutów wskazuje, że powodowie w ich ramach podważają materialnoprawną ocenę ustalonych faktów. Podważenie tej oceny nie jest jednak możliwe w ramach zarzutu naruszenia prawa procesowego, tj. art. 232 k.p.c. Ponadto, zastosowanie art. 232 k.p.c. nie wiąże się ze stosowaniem przepisów prawa materialnego, wobec czego łączenie go w tym samym zarzucie z takimi przepisami nie ma podstaw. Zarzuty naruszenia 232 k.p.c. w zw. z art. 448 k.c. i art. 232 k.p.c. w zw. z art. 24 § 1 k.c. nie mogą więc odnieść żadnego skutku.

Wskazując na naruszenie art. 321 § 1 k.p.c. powodowie podnieśli, że Sąd Apelacyjny błędnie przyjął, iż Sąd Okręgowy wykroczył poza przedmiot orzekania w zakresie określenia treści oświadczenia, które złożyć miał P. S.A. Zarzut ten jest

bezpodstawny, ponieważ Sąd drugiej instancji nie dopatrył się naruszenia art. 321 § 1 k.p.c. w tym zakresie przez Sąd pierwszej instancji.

Według powodów naruszenie art. 316 § 1 k.p.c. miało polegać na tym, że Sąd drugiej instancji miał nie uwzględnić stanu prawnego związanego z sukcesją praw i zobowiązań dotyczących roszczeń powodów. Zarzut ten nie został uzasadniony. Jeśli uznać, że powodowie w jego ramach chcą podważać materialnoprawną ocenę ustaleń faktycznych, to także w tym wypadku należy stwierdzić, że art. 316 § 1 k.p.c. jako przepis prawa procesowego nie jest adekwatny. Podniesiony przez powodów zarzut jego naruszenia jest więc również bezskuteczny.

Zarzut naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. oparty został na twierdzeniu, że Sąd drugiej instancji sporządził uzasadnienie zaskarżonego wyroku w sposób uchybiający wymaganiom tego przepisu i skutkujący poważnym utrudnieniem kontroli kasacyjnej zaskarżonego wyroku. Jakkolwiek Sąd drugiej instancji nie użył zwykłej formuły, że podziela ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji, to jednak wniosek taki jest w pełni jednoznaczny w świetle lektury całości uzasadnienia zaskarżonego wyroku. Na podstawie ustaleń faktycznych z pierwszej instancji, bez przeprowadzania dalszych dowodów i dokonywania nowych ustaleń faktycznych, Sąd drugiej instancji dokonał odmiennej od Sądu pierwszej instancji oceny prawnej żądań powodów, popierając ją wywoдем prawnym. Nie doszło więc do uchybienia przepisowi art. 328 § 2 k.p.c., wobec czego zarzut naruszenia tego przepisu jest bezzasadny.

Zarzuty naruszenia art. 23 i art. 24 w zw. z art. 448 k.c., art. 531 § 1-3 k.s.h. w zw. z art. 445 § 3, art. 449 k.c. i art. 2 k.s.h. oraz art. 416 k.c. i art. 105 prawa bankowego w zw. z art. 441 § 1 k.c. wiążą się z jednej strony z poglądem powodów, że naruszenia ich dóbr osobistych dopuścił się nie tylko B. S.A., ale także P. S.A. przez kontynuację bezprawnych działań wobec nich, a z drugiej strony z tezą, że P. S.A. odpowiada za skutki prawne - niemajątkowe i majątkowe - naruszenia tych dóbr, którego dopuścił się B. S.A.

Sąd drugiej instancji trafnie przyjął, iż powodowie dochodzili roszczeń z tytułu naruszenia ich dóbr osobistych wskutek przekazania SBDJ przez B. S.A.

dokumentów związanych z umową kredytową z 1998 r. Na skutek tego zdarzenia została naruszona prywatność powodów jako ich dobro osobiste, nie doszło jednak do naruszenia ich godności, ponieważ przekazanie dokumentów nie sugerowało ich nierzetelności jako dłużników. Przedmiot procesu, określony przez żądania powodów i ich podstawę faktyczną, nie obejmował oceny późniejszych zachowań B. S.A., a potem P. S.A., w zakresie rozliczenia kredytu zaciągniętego umową z 1998 r. W grę wchodziła więc wyłącznie prawna ocena - w sferze dóbr osobistych powodów – zdarzenia w postaci przekazania dokumentów, którego dopuścił się B. S.A.

Sąd Najwyższy podziela pogląd Sądu Apelacyjnego, że obowiązek usunięcia skutków naruszenia dóbr osobistych ma charakter niemajątkowy i jako taki wiąże się ściśle z osobą naruszcyciela (por. art. 24 § 1 zd. 2 k.c.), w związku z czym nie może przejść na inny podmiot w drodze sukcesji prawnej. Roszczenie o usunięcie skutków naruszenia dóbr osobistych powodów wywołanego wydaniem dokumentów SBDJ mogli oni więc skierować tylko przeciw B. S.A., a nie przeciw P. S.A., które nie ma w tym zakresie legitymacji biernej. Zasadnie zatem Sąd drugiej instancji oddalił powództwo w zakresie, w którym powodowie żądali nakazania P. S.A. złożenia oświadczenia o określonej przez nich treści.

Roszczenie o zapłatę sumy pieniężnej na wskazany cel społeczny w razie naruszenia dóbr osobistych (art. 24 § 1 zd. 2 i art. 448 k.c.) ma charakter majątkowy, wobec czego majątkowy charakter ma także odpowiadający temu roszczeniu obowiązek zapłaty. W związku z tym obowiązek ten może przejść na inny podmiot w drodze następstwa prawnego. Sąd Apelacyjny założył, że obowiązek zapłaty sumy pieniężnej nie mógł przejść z B. S.A. na P. S.A., ponieważ w wyniku podziału B. S.A. przez wydzielenie na P. S.A. przeszła odpowiedzialność majątkowa dotycząca działalności przejętego oddziału B. S.A., związana z dokonywanymi w nim czynnościami bankowymi i nieobejmująca odpowiedzialności majątkowej z tytułu naruszenia dóbr osobistych przez B. S.A. Pogląd ten nie uwzględnia tego, że o tym, jakie prawa i obowiązki w wyniku podziału przez wydzielenie przechodzą ze spółki dzielonej na spółkę przejmującą, rozstrzyga plan podziału (art. 531 § 1 k.s.h., por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 kwietnia 2009 r., V CSK 410/08, niepubl.). Sąd Apelacyjny nie ustalił treści planu podziału B. S.A.

przez wydzielenie, w związku z czym nie sposób przesądzić, czy P. S.A. stał się następcą prawnym B. S.A. w zakresie obowiązku zapłaty sumy pieniężnej na cel społeczny z tytułu naruszenia dóbr osobistych powodów, przy założeniu, że taki obowiązek powstał. Nie da się zatem wykluczyć, że doszło do naruszenia art. 531 § 1 k.s.h. Ponadto, Sąd Apelacyjny nie rozważył w okolicznościach sprawy możliwości zastosowania art. 546 § 1 k.s.h., który - stosowany odpowiednio do podziału przez wydzielenie (art. 529 § 2 k.s.h., por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 21 kwietnia 2010 r., V CSK 318/09, niepubl.; z dnia 24 października 2012 r., III CSK 18/12, niepubl.) - przewiduje w pewnych granicach solidarną odpowiedzialność spółki przejmującej za zobowiązania pozostałe w spółce dzielonej. Brak ustalenia przez Sąd Apelacyjny, czy i kiedy nastąpiło ogłoszenie o podziale B. S.A., uniemożliwia przesądzenie, czy upłynął przewidziany w art. 546 § 1 k.s.h. trzyletni termin, który miałby znaczenie przy ocenie, czy P. S.A. w chwili wytoczenia powództwa odpowiadał solidarnie z B. S.A. za obowiązek zapłaty sumy pieniężnej, choćby obowiązek ten nie przeszedł na P. S.A. w wyniku podziału.

Przy założeniu, że w świetle ustaleń faktycznych dokonanych w sprawie nie można przesądzić braku legitymacji biernej P. S.A. w odniesieniu do obowiązku zapłaty sumy pieniężnej na cel społeczny, istotna dla rozstrzygnięcia o zasadności skargi kasacyjnej jest - w tym zakresie - ocena, czy roszczenie powodów uległo przedawnieniu, czego dotyczą zarzuty naruszenia art. 442¹ albo ewentualnie art. 442 k.c. w brzmieniu obowiązującym do dnia 10 sierpnia 2007 r. Powodowie zmierzają do wykazania, że w ich wypadku naruszenie dóbr osobistych ma charakter ciągły i że zachowanie P. S.A., który odmawia wydania

dokumentów, jak również nie jest skłonny załatwić polubownie sprawy spłaty kredytu, jest kontynuacją działań B. S.A. Podejście to nie jest prawidłowe. Przedmiotem postępowania jest ocena prawna - w sferze dóbr osobistych powodów - zdarzenia w postaci przekazania dokumentów, którego dopuścił się B. S.A. Późniejsze działania B. S.A. i P. S.A. mają charakter odrębnych zdarzeń. W związku z tym kluczowa dla oceny zarzutu przedawnienia roszczenia o zapłatę sumy pieniężnej jest okoliczność, kiedy powodowie dowiedzieli się o przekazaniu dokumentów SBDJ przez B. S.A. Sąd Apelacyjny przyjął w tym zakresie najbardziej

korzystne dla powodów założenie, że nastąpiło to nie w chwili, w której dowiedzieli się oni o zawarciu umowy przelewu z 2003 r., lecz dopiero, gdy nastąpiło ustalenie jej nieważności wyrokiem z dnia 27 kwietnia 2007 r. Jakkolwiek można mieć wątpliwości, czy nie jest to założenie zbyt przychylne powodom, gdyż akta sprawy nie wykluczają ustalenia chwili dowiedzenia się przez powodów o przekazaniu dokumentów na wcześniejszy dzień, to przyjmując nawet datę 27 kwietnia 2007 r. jako miarodajną, trzeba jednoznacznie stwierdzić, że roszczenie powodów o zapłatę sumy pieniężnej należy uznać za przedawnione w świetle art. 442¹ § 3 k.c. w zw. z art. 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 80, poz. 538). Przy rozpatrywanym założeniu termin jego przedawnienia w istocie upłynął 27 kwietnia 2010 r., podczas gdy powództwo zostało wytoczone w lipcu 2011 r. Wbrew twierdzeniom powodów nie było przy tym podstaw do uznania, że podniesienie zarzutu przedawnienia przez P. S.A. stanowiło nadużycie prawa podmiotowego. Sąd Apelacyjny rozważył możliwość zastosowania art. 5 k.c. i prawidłowo stwierdził, że okoliczności sprawy tego nie uzasadniają.

Zaskarżony wyrok ostatecznie więc odpowiada prawu.

Mając to na względzie, na podstawie art. 398¹⁴, art. 98 § 1 i 3, art. 99 i art. 108 § 1 w zw. z art. 391 § 1 zd. 1 i art. 398²¹ k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

kc